

Valtioneuvoston asetus elintarvikevalvonnan kansallisista järjestelyistä

Sebastian Hielm

Elintarviketurvallisuusyksikkö, MMMELO

Infotilaisuus, Säätytalo, 3.11.2011

Kansalliset järjestelyt: EU:n hygienia-asetukset joustavat tarvittaessa

Sallitaan:

- ✓ poikkeukset
- ✓ mukautukset
- ✓ soveltamisalan rajaukset

Mutta:

- ✓ niistä on annettava kansallisia sääntöjä
- ✓ kansalliset säännöt on avoimesti saatettava muiden jäsenmaiden tarkasteltaviksi, *ilmoitettava eli notifioitava*
 - ✓ *tämän vuoksi nämä pykälät annetaan loppusyksystä 2011*

Keskeiset käsitteet: *paikallinen, vähäinen, rajoitettu (ja perinteinen)*

VNa elintarvikevalvonnan kansallisista järjestelyistä

- annetaan EtL 13 § 7 mom. nojalla
- asettaa rajat pienimuotoiselle toiminnalle, joka voidaan osittain jättää EU:n hygieniapaketin soveltamisalan ulkopuolelle
 - suurimmat joustot koskevat elintarvikehuoneistojen ilmoittamista tai laitoshyväksyntää
 - mahdollisista toimintaan kohdistuvista helpotuksista säädetään kahden MMM-asetuksen liitteissä
 - 3 §: *Alkutuotannon tuotteiden luovutus suoraan kuluttajalle*
 - 4 §: *Alkutuotannon tuott. toimittaminen paikalliseen vähittäismyyntiin*
 - 5 §: *Eläimistä saatavien elintarvikkeiden käsittely*
 - 6 §: *Vähittäisliikkeen vähäinen, paikallinen ja rajoitettu toiminta*

3 § Alkutuotannon suoramyynä

- Lähtökohtana on, että elintarvikkeiden luovuttaminen tuottajalta suoraan kuluttajalle ei ole EU-lainsäädännön (852/2004, Liite 1) mukaan alkutuotantoa
 - elintarvikelain 22 § 1 momentissa sen kuitenkin todetaan Suomessa olevan sitä, kunhan siihen liittyvät elintarvikehygieeniset riskit ovat vähäisiä ja luovutuksesta on ilmoitettu valvonnalle osana atp-ilmoitusta
- VNa:n 3 §:ssä rajoitetaan tilamyynäin soveltuvat tuotteet ja määrät
 - näiden tiettyjä hygieniavaatimuksia helpotetaan at-asetuksessa
- Jos tuottaja haluaa tilalla myydä jalostettuja elintarvikkeita, on hänen tehtävä vähittäismyynäin oikeuttava elintarvikehuoneistoilmoitus
 - toiminta vertautuu silloin vaatimuksiltaan ja oikeuksiltaan ravintolaan tai myymälään (→ "kaikkea" saa tehdä)

3 §:n pienet määrät

- a) lehtivihannekset, enintään 5 000 kg vuodessa; muut kasveista saatavat alkutuotannon tuotteet sekä sienet, enintään 10 000 kg vuodessa; hunaja, enintään 1 000 kg vuodessa;
- b) kalastustuotteet alkutuotannon tuotteina, enintään 5 000 kg vuodessa;
- c) luonnonvaraiset jänikset ja kanit, enintään 1 000 eläintä vuodessa, luonnonvaraiset linnut, enintään 3000 eläintä vuodessa sekä luonnonvaraiset hirvieläimet, enintään 10 hirveä, 30 peuraa ja 50 metsäkaurista vuodessa;
- d) ternimaito alkutuotantopaikalla, enintään 2 500 kg vuodessa;
- e) muu raakamaito alkutuotantopaikalla, enintään 2 500 kg vuodessa;
- f) kananmunat alkutuotantopaikalla, paikallisessa torikaupassa tai ovelta ovelle myynnissä, enintään 10 000 kg vuodessa;
- g) muut linnunmunat, enintään 2 500 kg vuodessa.

4 § Alkutuotannon tuotteiden luovuttaminen paikalliseen vähittäismyyntiin

- Vähittäismyyntiin (ja muillekin toimijoille, esim. laitoksille) toimittaminen on EU-lainsäädännön mukaan osa alkutuotantoa
- VNa 4 § sisältää listan asiaan liittyvistä toiminnoista, joihin MMM:n alkutuotantoasetuksella kansallisesti säädetään vaatimusten lievennyksistä, jos toimitetut määrät ovat pieniä
 - listatut toiminnot ovat elintarvikehygieenisiltä riskeiltään vähäisiä
- Listausta tarkoittaa myös rajoituksia tietyille toiminnoille:
 - raakamaidon toimittaminen vähittäismyyntiin edelleen kiellettyä
 - kananmunien toimittaminen vähittäismyyntiin on rajoitettua (johtuen EU:n yhteisen maatalouspolitiikan säännöistä)

4 §:n pienet määrät

- a) lehtivihannekset, enintään 5 000 kg vuodessa; muut kasveista saatavat alkutuotannon tuotteet sekä sienet, enintään 10 000 kg vuodessa; hunaja, enintään 1 000 kg vuodessa;
- b) luonnonvaraiset jänikset ja kanit, enintään 1 000 eläintä vuodessa, ja luonnonvaraiset linnut, enintään 3 000 eläintä vuodessa;
- c) jäädytetty ternimaito, enintään 2 500 kg vuodessa;
- d) kananmunat vähittäiskauppoihin neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä munien kaupan pitämisen vaatimusten osalta annetun komission asetuksen (EY) N:o 589/2008 tarkoittamalla poikkeusalueella;
- e) muut linnunmunat, enintään 2 500 kg vuodessa.

5 § Eläimistä saatavien elintarvikkeiden käsittely

- VNa 5 §:ssä luetellaan toimintoja ja käsittelyjä, jolloin eläimistä saatavien elintarvikkeiden käsittelystä ei elintarvikelain 13 §:n 3 momentin mukaisesti edellytetä elintarvikehuoneiston hyväksymistä laitokseksi, vaan niistä tehdään elintarvikelain 13 §:n 1 momentin mukainen elintarvikehuoneistoilmoitus
 - toimintaan kohdistuvista vaatimuksista säädetään elintarvikehygieniasetuksessa (EY/852/2004) ja elintarvikehuoneistoasetuksessa
- Aiemmassa lainsäädännössä samantapainen listaus on elintarvikelain 13 § 2 momentin kohdissa 5-17
- 13 § 3 mom. mukaisen ilmoituksen käsittely olisi maksuton
- EU:n komissio ei hyväksynyt kaikkia listaamiamme toimintoja
 - näitä varten kirjoitettiin uusi 6 § VNa:han

5 §: n toiminnot (1)

Alla oleviin sovelletaan 852/2004 sekä EHa + EHa Liite 1, luku 1:

- a) siipikarjan tai tarhatun kanin teurastus ja lihan leikkaaminen alkutuotantopaikalla silloin, kun alkutuotannon toimija luovuttaa siipikarjan tai tarhatun kanin lihaa suoraan kuluttajalle alkutuotantopaikalta, jos luovutettavan lihan määrä vastaa enintään 1 000 eläintä vuodessa;
- d) luonnonvaraisten jänisten, kaniin, lintujen ja hirvieläinten teurastus ja lihan leikkaaminen silloin, kun metsästäjä tai metsästysseura toimittaa lihan paikalliseen vähittäismyyntiin, josta tuotteet luovutetaan suoraan kuluttajalle. Metsästäjä tai metsästysseura saa toimittaa enintään 1 000 jänistä tai kania, 3 000 lintua, 10 hirveä, 30 peuraa ja 50 metsäkaurista vastaavan määrän lihaa vuodessa;
- e) luonnonvaraisen riistan teurastus ja lihan leikkaaminen silloin, kun metsästäjä tai metsästysseura luovuttaa pieniä määriä lihaa suoraan kuluttajalle;
- f) luonnonvaraisen riistan teurastus ja lihan leikkaaminen silloin, kun poliisi tai riistanhoitoyhdistys luovuttaa lihan suoraan kuluttajalle;

5 §: n toiminnot (2)

Poropoikkeuksessa sovelletaan 852/2004 (Liite II, luku III, kohta 1):

- b) poron teurastus, sekä poron lihan leikkaaminen alkutuotantopaikalla silloin, kun alkutuotannon toimija luovuttaa poron lihaa suoraan kuluttajalle poronhoitoalueella olevalta alkutuotantopaikalta tai paikasta, jossa poro on teurastettu;
- c) poron kuivalihan valmistus alkutuotantopaikalla silloin, kun alkutuotannon toimija luovuttaa poron kuivalihaa suoraan kuluttajalle poronhoitoalueella olevalta alkutuotantopaikalta;

PV:n pelastautumisharjoituksissa sovelletaan 852/2004 :

- g) siipikarjan, poron, lampaan, tarhatun kanin, luonnonvaraisten jänisten, kaniin, lintujen ja hirvieläinten teurastus ja lihan käsittely puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen järjestämässä pelastautumisharjoituksessa annettavan selviytymiskoulutuksen yhteydessä.

6 §: Vähittäisliikkeen vähäinen, paikallinen ja rajoitettu toiminta

- Toimitettaessa eläimistä saatavia elintarvikkeita vähittäisliikkeestä toiseen vähittäisliikkeeseen sovelletaan seuraavia sääntöjä:
 - Vähäinen toiminta tarkoittaa enintään 30 % vähittäisliikkeen eläimistä saatavien elintarvikkeiden vuotuisesta toimitus- ja luovutusmäärästä
 - Edellä mainitun estämättä voidaan kuitenkin toimittaa yli 30 % eläimistä saatavien elintarvikkeiden vuotuisesta toimitus- ja luovutusmäärästä, jos näin toimitettujen elintarvikkeiden määrä on enintään 1 000 kg vuodessa
 - Paikallisella toiminnalla tarkoitetaan maakunnan tai sitä vastaavan alueen sisällä tapahtuvaa toimittamista
- Sovellettaessa ensimmäistä momenttia suurkeittiöihin katsotaan jakelupisteet samaan vähittäisliikkeeseen kuuluviksi, jos niissä tapahtuva elintarvikkeiden luovuttaminen on sisällytetty ruokaa toimittavan suurkeittiön omavalvontasuunnitelmaan.

